

De redactie van de Puk stelt de agenda samen met medewerking van VVV-kantoren, musea, galeriën, muziekpodia en evenementen-organisaties. De periode die de agenda beslaat staat hierboven vermeld. Elk evenement dat interessant is wordt gratis opgenomen. U kunt uw evenementen rechtstreeks doorgeven aan de redactie. Doe dit tijdig en let daarbij op het sluitingsstip.

© Copyright 1995

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming van de uitgever of andere auteursrechtbehouders.

Aan door derden toegezonden artikelen en/of foto's kan achteraf geen copyright worden ontleend.

Aan de juiste weergave van de agenda is de grootste mogelijke zorg besteed. Desondanks is het mogelijk dat bepaalde evenementen geen doorgang vinden of op een ander tijdstip plaatsvinden. De uitgever is daarvoor niet aansprakelijk. Ook voor het al dan niet nakomen van de in de advertenties vermelde aanbiedingen, kan de uitgever geen aansprakelijkheid aanvaarden.

Artikelen waarbij de vermelding 'advertentie' is geplaatst, zijn tot stand gekomen door of in opdracht van commerciële bedrijven. De weergave daarvan behoeft niet het standpunt van de redactie van de Puk te zijn. De verantwoordelijkheid van dergelijke artikelen blijft bij de opdrachtgever.

Raad van de Journalistiek: Herengracht 376, Postbus 19352, 1000 GJ Amsterdam
Reklame Code Commissie: Paasheuvelweg 15, 1105 BE Amsterdam

T. T. Het papier van deze krant is afkomstig uit productiebossen waardoor de natuur gespaard blijft.

Bij de voopagina

Deelder. Leest, maar dan vooral's nachts. Wie daar nog aan twijfelt kan zich komen laten overtuigen op 21 september in De Kolk te Assen, waar de Nachburgemeester van Rotterdam het publiek woordvoeldend om de oren slaat met gedichten, verhalen en nog eens gedichten. Althans gloednieuw materiaal door de akteur in een vlaag van verstandsverbijstering onder bogen druk en bij tropische temperaturen bijgeschreven met een in een mezigel van zijn en getuopte pen. Beschaid en toch humoristisch, zwairgallig maar met onverwoestbaar optimisme baant Deelder zich een weg door ons toekomstige verleden.

Deelder is een theaterarchief. Zoals hij vindt dat het onzin is te houden aan de massamuntenheid van 120 kilometer per uur, zo nageeft hij ook theatervretten waarin hij zich niet kan vinden. Deelder. Leest, want hij heeft schijf aan Magare Hein. En elke ontspanning tovert een mooi verhaal op. Deelder komt op reept. Het en begint in het te vertellen. Na bijna een uur vindt hij het tijd om te gaan zinken en loopt af. Na de pauze komt hij op met de muzikanten van Eric Lak Ma Reet. Drumt een beetje mee en delinereert daarna weer enkele gedichten en verhalen. De anarchie-artist licht zelf het harst wanneer hij grof, plat en goedkoop schoort. Zoals wanneer hij vertelt waarom een nekrolof het liefst doet met een lijk van zes weken oud. Schrik niet het antwoord laten we hier even in het midden. Hoe het ook zij. Deelder bart alle wetten. En wie na zijn performance in De Kolk niets van zijn verhalen heeft begrepen, krijgt een hersensansing op 28 oktober in De Tuitboer te Hogeveen en op 14 december in theater De Muzeval te Emmen.

(foto: A.M.C. Fok)

AFGESTOFT

door Rvdhaar Albin
medeoverzaker Rijksarchief Drenthe

In de vroege middeleeuwen - tot zo'n duizend jaar geleden - werd Drenthe bewoond door de oude Germanen, zoals wij die uit schoolboekjes kennen. Nu moet men schoolboekjes nooit vertrouwen, want die Germanen waren helemaal niet oud; het waren geen bejaarden in brevelen die in de boot van Pesse de Drenthe Hoofdwart afkreven. De meesten waren namelijk jonge Germanen: mannetjesgermanen en vrouwengermanen.

Zaken als liefde en huwelijk hadden een heel andere betekenis dan tegenwoordig. Een huwelijk was geen zaak van twee Germanen, tussen wie wat moais was opgebouwd. Nee, een huwelijk is een overeenkomst tussen twee families, die zich om politieke of economische redenen willen verbinden. Bijvoorbeeld, om na een jarenlange vete de vrede te bezegelen of om te zorgen dat de familiegederen niet bij een arme nietsnut van een schoonzoon terechtkomen.

Het huwelijk als zakelijke overeenkomst staat haaks op de opvatting van de katholieke kerk van het huwelijk als sacrament: een genotmiddel van God kan natuurlijk niet worden bepaald door aardse goederen of besommeringen. Vandaar dat de kerk zich in toenemende mate met de huwelijkskoning begint te bemoeien. Zij ziet het huwelijk als een afspraak tussen twee geliefden. Op het moment dat zij het er over eens zijn, dat zij als man en vrouw door het leven willen gaan, is het huwelijk eigenlijk af gesloten. Zelfs zonder de inzegening door een priester.

Men kan op twee manieren oangeven dat men wil trouwen: door het tegen elkaar te zeggen (het jawoord geven) of door de nacht met elkaar door te brengen van de natuurlijke verplichtingen na te komen (huwelijks) vandaar dat kopuleren in vroeger tijd de anenschuldige betekenis heeft van de kerkelijke bevestiging van een huwelijk. Meestal is men niet zo direct, maar wordt het huwelijk voorafgegaan door de belofte om in de nabije toekomst zo'n 'trouwspraak' te maken. Hier ligt de oorsprong van onze 'verloving'. 'Verloven' betekent dan ook niets anders dan 'beloven'.

Die grote vrijheid in de vorm waarin een huwelijk wordt gesloten, kan natuurlijk tot allerlei problemen leiden. Wat nu als je je aange-

Houw en trouw in Drenthe

schoten in de kroeg per ongeluk met iemand verloofd? In het Rijksarchief in Assen vinden we vele rechtzaken over verbraken trouwbeloften. Geregeld wordt een naderhand onwillige partner voor het gerecht gesleept en tot een huwelijk gedwongen.

Maar dat is natuurlijk weer in tegenspraak met de idee van een huwelijk als wilsovereenkomst. Vandaar dat de verloving vaak iets plechtiger wordt vormgegeven. Men wisselt onderling een voorwerp uit, bijvoorbeeld een ring, een symbolisch bedrag of een halsdoek, en soms wordt er een schriftelijke akte van opgemaakt. Overigens was drankenschap een geldig excuus om trouwbeloften te verbreken.

Na de Reformatie in de 16de eeuw wordt de Rooms-Katholieke Kerk in Drenthe vervangen door de Hervormde, die ook het huwelijk in haar takenpakket overneemt. Wel is inmiddels de bevestiging van een huwelijk in de kerk verplicht geworden, anders geldt een huwelijk alsnog als niet gesloten.

Zo eenvoudig en idyllisch als hierboven is beschreven, liggen de zaken niet altijd, want een huwelijk heeft natuurlijk wel gevolgen voor erfassen. Om zeker te zijn dat eventuele kinderen uit een huwelijk in de toekomst iets zullen erven, is het nodig om toestemming van de wederzijdse ouders en familieleden te krijgen. Vandaar dat deze doorgaans getuige zijn bij verloving en huwelijk, zoals dat nu nog veel gebeurt. Desondanks vinden we in archieven vele processen over erfenszaken naar aanleiding van ongewenste huwelijken.

In de afgelopen duizend jaar is er rond het thema liefde en geluk veel hetzelfde gebeuren. De ambtenaar van de Burgerlijke Stand heeft in het begin van de vorige eeuw de taak van de priesters en dominees overgenomen. Net als vroege keren voor een huwelijk de wederzijdse familieleden samen om zich als echte oude Germanen op een groots banket met drank te storten. De vele geliefden die door geen zin in hebben en gaan samenwonen, sluitte eigenlijk een vormloos huwelijk, in de zin van het oude kerkelijke recht. Daarmee gedrogen zij zich als een stuk traditioneler en middeleeuwer dan velen denken.